

nestranicky nevedl řízení čili manudukci mezi všemi účastníky různých i protichůdných zájmů na způsob soudce a

2. kdyby pokud dle stávajících zákonů a nařízení jest notáři zastupování ve věcech sporných a exekučních omezeně dovoleno, — »zastupoval« jednu stranu proti druhé a oné »radil« z jakékoli jím notářem mezi třetími stranami sepsané listiny (arg. § 40. notář. ř.).

Často se mluví a píše o jakýchsi privilegiích stavu notářského vůči stavu advokátskému, což ale se děje buďto z ignoranství nebo ze škodolibosti, nebo příslušnými zákony předepsané formy a způsoby právních jednání a z toho povstalých listin nejsou pro notáře, nýbrž pro strany ku zabezpečení jejich osobních a majetkových poměrů mezi sebou i vůči veřejnosti a jest i bude tomu tak vždy v každém nynějším i budoucím spořádaném kulturním státě atsi republikánském atsi monarchickém.

Zrovna tak bylo by nesmyslné, mluvit a psát o privilegiích advokátů z příčiny, že strany jsou nuceny ve sporech před sborovými soudy dáti se zastupovati advokáty, neboť jest to opět jen v zájmu stran a veřejného pořádku.

Z uvedených podstatných rozdílů v obou povoláních jest nepochopitelné, chtějí rozdělit práce notářů mezi advokáty a soudy a místa notářská postupně rušiti v nepatřičný prospěch oněch a na značnou obtíž těmto, jak učinil absolutista císař Josef II., ovšem jen na jakýsi čas, byv nucen ponechatí obecenstvu potřebnou působnost aspoň tak zvaných vrchnostenských justiciářů — i nastala by co nejdříve nutnost tentýž stav notářský s jeho zvlášť upravenými pracemi právními zas obnoviti, jak jest a bude ve všech nejpokročilejších státech kulturních.

Ani sestátniti notářství nelze, jelikož práce notářů sestávající v rovnání a listinném upevňování soukromoprávních poměrů jednotlivců za příslušné sazební poplatky, nelze přenést a uvaliti na státní zaměstnance, státně placené ve službách veřejného řádu a nikoli jen soukromého pořádku.

Jest už svrchovaně na čase, aby justiční správa v přesvědčení, že shora rozvedené zásady zcela odpovídají zákonným předpisům, míst notářských nezrušovala, nýbrž naopak je rozmnožovala za cenu případného uzákonění možnosti jmenování advokátů notáři při dočasném nedostatku kompetentů ze stavu notářského.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

I totožnost osoby dlužníkovy na př. když firma dluhující změnila znění a sídlo, nutno věřiteli vykázáti v exekučním návrhu způsobem v § 9. ex. ř. stanoveným aniž lze dovolávat se notoričnosti. Dle § 269. c. ř. s.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 1922 R I 1278/22.)

Vrchní soud zamítl exekuční návrh, kterému soud sborový I. stolice vyhověl, poněvadž titul exekuční zněl proti firmě jiného znění než proti které čelil návrh na povolení exekuce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu. Důvody: Dle § 9. ex. ř. lze povolití exekuci proti jiné povinné straně nežli je uvedena v exekučním titulu, jenom tehdy, když se dokáže listinami veřejnými, neb veřejně ověřenými, že povinnost v exekučním titulu zjištěná, přešla z osoby tam jmenované na osobu, proti kteréž se vede exekuce.

V exekučním řízení platí sice dle § 78. ex. ř. předpisy civ. soud. řádu o důkazu (§§ 266. až 291. c. ř. s.), avšak jenom potud, pokud exekučním řádem není nic jiného nařízeno. Avšak právě § 9. ex. ř. jest nařízeno něco jiného, neboť § 9. nepřipouští dokazovati sukcessi v závazek všemi průvodními prostředky v c. ř. s. jmenovanými, nepřipouští tudíž též platnost zásady o notoritě (§ 269. c. ř. s.), nýbrž předpisuje, že sukcessi v závazek lze prokázati pouze veřejnými listinami, anebo listinami veřejně ověřenými, jinak exekuce proti osobě v exekučním návrhu naznačené, která se nekryje s osobou v exekučním titulu naznačenou, povolena býti nesmí.

Vymáhající věřitel nepřipojil exekučnímu návrhu veřejných nebo veřejně ověřených listin o tom, že »Österreichischer Verein für ... in Wien«, jenž v exekučním titulu jako strana povinná jest uveden, jest totožným se »Spolkem pro ... v X«, proti němuž exekuce byla navržena, ba vymáhající věřitel ve svém návrhu změnu firmy a totožnost osoby ani netvrdil, nýbrž beze všeho bližšího vysvětlení a odůvodnění navrhl exekuci proti firmě s částečně jiným jménem a jiným sídlem.

Právnem tedy rekursní soud změnil usnesení prvního soudu, exekuční návrh zamítl. Jeho povinností nebylo, aby s moci úřední vyžádal si zprávu o změně jména a sídla firmy od soudu obchodní rejstřík vedoucího, neboť § 3. a § 55. odst. 2. ex. ř. zakazují při návrhu na povolení exekuce konati předběžná šetření a vyžadovati od úřadů neb stran předložené listiny neb jiných důkazů, vyjma případy v zákoně výslovně uvedené, které zde v úvahu nepřicházejí a zásada § 269. c. ř. s., jak dříve pověděno, v tomto případě neplatí.

K zavedení umořovacího řízení ohledně dluhopisů rakouských válečných půjček, jakožto cizozemských státních dluhopisů, jest dle § 115. odst. 4. j. n. příslušný okresní soud bydliště navrhovatele.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 5. prosince 1922 R I 1383/22.)

Ustanovení prvního odstavce § 115. j. n., dle něhož vyzvání k umoření státních obligací a úvěrních papírů jim na roveň postavených navrhnouti jest u sborového soudu první stolice, v jehož úředním sídle se vedou příslušné úvěrní knihy, má na mysli pouze tuzemské státní obligace a úvěrní papíry, a proto nelze ho použítí, jde-li o umoření dluhopisů rakouských válečných půjček, které nejsou uznávány za tuzemské státní obligace a ohledně nichž se úvěrní knihy v tuzemsku nevedou.

Tim však není řečeno, že zavedení umořovacího řízení ohledně cizozemských státních dluhopisů, tudíž dluhopisů rakouských válečných půjček, v tuzemsku vůbec jest vyloučeno; platí tu spíše ustanovení čtvrtého odstavce § 115. j. n., dle něhož, nel-li tu jiného předpisu, pro umořovací řízení a pro povolení amortisace příslušným jest soud okresní, u kterého strana, domáhající se umoření, v čase žádosti má svůj obecný soud ve věcech sporných, zvláště když umoření má účinek jen v tuzemsku.

Z toho co uvedeno, plyne, že nepochybily nižší soudy, odmítnuvše návrh pro nepřislušnost dovolaného krajského soudu v Ch., že však není správným právní názor soudu rekursního, že v tomto případě není vůbec žádný tuzemský soud příslušným, poněvadž jde o cizozemské státní dluhopisy, že jest spíše založena příslušnost okresního soudu v Ž. jakožto soudu, u něhož navrhovatel má svůj obecný soud ve věcech sporných (§ 66 j. n.). Proto bylo sice zamítnouti dovolací rekurs, ale zároveň dle § 44. odst. 1. j. n. uložiti soudu stolice první, aby věc přikázal příslušnému okresnímu soudu v Ž.

Vyrovnávací správce nemá práva rekursu do rozhodnutí o přiznání nebo nepřiznání práva hlasovacího.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 5. prosince 1922 R I 1375/22.)

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs vyrovnávacího správce X. do usnesení vrchního zem. soudu, jímž změnou usnesení soudu krajského přiznáno bylo věřiteli Zovi hlasovací právo ohledně jeho pohledávky přihlášené částkou 8000 Kč.

Důvody: Dle § 44. odst. 1. vyrovn. ř. mohou hlasovací právo některého věřitele bráti v odpor jen ostatní věřitelé a dlužník a jen těmto přísluší tedy také právo rekursu do rozhodnutí o přiznání nebo nepřiznání práva hlasovacího. Nedostává se tedy vyrovnávacímu správci legitimace k dovolacímu rekursu, jež bylo tudíž odmítnouti.

Tuzemský poručenský soud nad nezletilým cizozemcem v tuzemsku bydlícím vykonává jen úkony nutné ochrany. K takové nutné ochraně nepatří legitimace nezletilce dle § 162. obč. z.; rozhodnutí o této ponechá se příslušnému cizozemskému soudu.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 5. prosince 1922 R I 1349/22. Krajský soud v Kutné Hoře Nc III 86/22.)

Nižší soudy zamítly návrh Xové, matky nemanželské její dcery, nezl. Anny za legitimaci této dle § 162. obč. z.

Nejvyšší soud nedal místa dovolacímu rekursu z těchto důvodů: Podle domovského listu magistrátu města Vídně jest žadatelka X příslušná do Vídně. Následkem toho jest její nemanželská dcera rakouskou státní příslušnicí, jak žadatelka sama udává. Podle § 183. nesp. pat. jest tuzemský soud povolán, zříditi pro nezl. cizozemce zde bydlícího poručníka jen po dobu, dokud příslušný cizozemský soud neučiní jiného opatření. Působnost tuzemského poručenského soudu jest tedy jen prozatímní a může se vztahovati jen na takové úkony, jejichž účelem jest poskytnouti cizozemskému nezletilci nutnou ochranu. K takové nutné ochraně nelze však počítati legitimaci nezletilce podle § 162. obč. z., na kterou rodiče nezletilce nemají zákonného nároku a která podle znění tohoto paragrafu jest aktem pouhé milosti, a byla výronem moci panovnické. Rozhodnutí o takové žádosti sluší proto přenechati příslušnému soudu cizozemskému, jehož poručenské moci nezletilá podléhá.

Když tedy nižší soudy žádosti nevyhověly, třeba z jiných důvodů, není tu ani nezákonnosti ani zmatečnosti.

Při veřejných společnostech přísluší ve věcech firemních finanční prokuratuře rekurs jen v případech zápisů do obchodního rejstříku. Nejde-li o zápis, nemá prokuratura k rekursu právo.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 19. prosince 1922 R I 1396/22. Krajský soud v Plzni Firm 1554/22.)

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs finanční prokuratury proti usnesení rekursního soudu, jímž zrušeno bylo usnesení soudu rejstříkového, kterým veřejné společnosti X zakázáno bylo užívati firmy jiného znění, než v obchodním rejstříku zapsaného, neuznav v této věci finanční prokuraturu za legitimovanou k rekursu. Důvody:

Právo opravných prostředků ve věcech firemních přísluší jí fin. prokuratuře bylo zákonem z 30. června 1921 č. 257 sb. rozšířeno na všechny případy zápisů do rejstříku obchodního a společenstevního. Toto právo příslušelo jí pouze podle § 102. odst. 4 zák. z 6. března 1906 č. 58 ř. z. a podle § 5. nař. vlády z 20. dubna 1920 č. 272 a bylo ustanovením § 4. shora cit. zákona rozšířeno na každé porušení těchto předpisů i mimo případy §§ 43. a 87. cit. zák. (o společ. s r. obm.). Z toho tedy plyne, že ve všech ostatních firemních věcech přísluší podle § 1. zákona ze dne 30. června 1921 č. 257 sb. finanční prokuratuře právo rekursu jen v případě zápisů do obchodního nebo společenstevního rejstříku.

O tento případ zde nejde, nýbrž jde o označení zboží na lahvových etiketách, jež prvý soud pokládá za neoprávněnou firmu a soud rekursní za ochrannou známku.

Ponevadž tedy rozhodnutí nižších stolic netýká se zápisu do rejstříku, nepřísluší finanční prokuratuře právo k rekursu, protože byl její dovolací rekurs odmítnut.

ZE DNE.

Profesor Dr. Hora padesátníkem. Přejeme jubilantu, jehož obzvláštní význam pro českou vědu právní jest všeobecně znám a jenž jest důstojným nástupcem prof. Dra Otta, aby ještě dlouhá léta v plném zdraví působil k ozdobě naší české university pražské a ku prospěchu vědy právní. Zejména náš stav notářský vděčí panu jubilantu za obzvláštní přízeň, kterou projevil revidováním osnov notářského řádu.

Notářský řád. Již před rokem v čís. 5. našeho časopisu přinesli jsme zprávu, že osnova nového notářského řádu byla předložena ministerstvu unifikací a že ministerstvo to podalo

také již své dobrozdání. Dobrozdání to uchylovalo se jen nepatrně od našeho návrhu a navrhovalo jen některé bezvýznamné změny. Ponevadž byl takto návrh nového notářského řádu všemi komorami i ministerstvem unifikací schválen a také univ. profesorem, jednorovým přednostou Drem. Horou zkoumán a ve smyslu jeho námětů upraven, defalo jsme, že osnova tato, o které se právě pan odb. přednosta co nejlépe vyslovil, bude nezměněně předložena poslanecké sněmovně. Bylo proto velikým překvapením pro kruhy notářské, když pojednou dne 23. července, tedy v době prázdnin, kdy každý rád se oddává klidu, aby nasbíral nových sil ku další práci, zaslalo ministerstvo spravedlnosti všem komorám notářským i advokátním, ministerstvům, našemu spolku a snad i jiným úřadům vládní návrh nového notářského řádu, který vypracován jest na zcela jiných zásadách nežli naše osnova. Překvapilo nás to tím více, jelikož u příležitosti holdu notářské komory pražské a našeho spolku, ihned po nastoupení našeho pana presidenta republiky jemu složeného, representanti našeho stavu panem presidentem samým byli vyzváni, aby nový notářský řád v duchu moderním sami si vypracovali. S radostí uchopili jsme se této práce — nikoliv lehké — a za účasti celé řady našich kolegů a po valné schůzi notářů za tím účelem svolané, vypracován nový notářský řád, spočívající na moderních zásadách autonomie jak na demokratickou republiku se sluší. — Do tohoto nového řádu pojata byla i osvědčená v praxi důležitá některá ustanovení cizozemských notářských řádů, celý notářský řád několikrát přezkoumán a přepracován, načež předložen ještě nejlepšímu znalci nesporného řízení a notářství naší říše, panu univ. prof. Dru. Horovi, který řád ten prostudoval a s pochvalným uznáním nám vrátil. — Není tu místa, abychom podrobili důkladnému rozboru vládní návrh, to budíž ponecháno zvláštnímu článku, avšak již dnes můžeme s kolegy sdělit, že naše hlavní postuláty, totiž: aby notáři jmenování byli jak tomu jest téměř ve všech kulturních státech (tak zejm. ve Francii dle čl. 45 zák. du vëntose XI. a zák. ze dne 12. srpna 1902, v Belgii dle téhož zákona, v Itálii dle čl. 16 Ordinarmento ze dne 16. II. 1913 č. 89, v Nizozemí dle not. ř. ze dne 9. VII. 1842, v Dánsku dle zák. ze dne 18. IV. 1910, ve Španělsku dle zák. z r. 1908, 09, 11 a 12), hlavou státu, tedy u nás presidentem republiky, dále, aby pro dosažení úřadu notářského požadován byl doktorát a aby notáři byli úplně autonomní a zejména sprostřední zastaralé ingerence vrchního státního návladnictví, — nedošly ohlasu u ministerstva spravedlnosti. — Je zajímavé, že notářským komorám dána pouze lhůta dvouměsíční, aby podaly posudek o vládní osnově a že žádost za prodloužení lhůty té byla zamítnuta, ačkoliv celá téměř lhůta ta spadá do doby prázdnin a bude velice nesnadno, ne-li nemožno, kolegům, kteří teprve nyní z dovolené se vrátili, ve zbývající ještě lhůtě důkladně prostudovati zcela změněný a naší osnově nepodobný eleborát ministerský, na němž ministerstvo podle toho, že posudky o naší osnově došly jej již asi před rokem, pracovalo až do července t. r. — Učiníme seť jsme, abychom dosáhli aspoň odčinění toho, co nás nejvíce tíží, i máme za to, že jest v první řadě notářský stav povolán k tomu, aby nabytých zkušeností využil při uzákonění řádu, který se týká právě jeho samého.

Horovo čs. civilní procesní právo. Tohoto Horova díla bylo na výsost potřeba pro naprostý zmatek v civilním procese, jenž vznikl četnými změnami nejen za Rakouska, leč nejvíce po převratě (na př. nedávná novela z 21. VI. 1923, č. 53 sb. z. a n.). K tomu přistoupilo na Slovensku a v Podkarpatské Rusi užívání bývalého uherského civilního procesu a tím se stalo značně kusé monumentální Ottovo dílo soustavný úvod ve studiu nového soudního řízení. Proto vytvořiti z toho všeho přehlednou a jasnou jednotu, byl nesnadný úkol. A nutno uznati, že se podařil v tomto Horově díle, jež mi živě připomíná Tilsche průhledností a hupebností stylu. Tímto Horovým dílem dostalo se každému právníku opět bezpečné jistoty v civilním procese, tolik důležitém pro právní a hospodářský život ve státě. — Mimo to kriticky stručně navrhuje Hora vhodné opravy, zdůrazňuje praktičnost a prostotu soudního řízení na místě dosavadní komplikovanosti, zvláště v kompetenci. (Pokud běží o návrhy na sjednocení bývalého rakouského civilního procesu s bývalým uherským, posloužilo mu v tomto díle jeho dřívější průpravné dílo Civilní soudní řád na Slovensku.) Jen je si přáti, aby vyšel brzy také II. a III. díl tohoto Horova díla, tolik důležitého, leč ne opět vlastním nákladem.

JUDr. Florian Drápal.